



Güney yüzü

[1] Tengri teg tengride bolmış Türk Bilge Kağan bu ödke olurtum. Sabimin tüketi eşidgil. Ulayu ini yigünüm oğlanım biriki oğuşum budunum biriye şadpıt begler yırıya tarkat buyruk begler Otuz [Tatar …]
[1] Tanrı gibi gökte olmuş Türk Bilge Kağanı, bu zamanda oturdum. Sözümü tamamiyle işit. Bilhassa küçük kardeş yeğenim, oğlum, bütün soyum, milletim, güneydeki şadpıt beyleri, kuzeydeki tarkat, buyruk beyleri, Otuz Tatar…

[2] Tokuz Oğuz begleri budunı bu sabimin edgüti eşid katığdı tıngla: İlgerü kün toğsık[k]a birigerü kün ortusıngaru kurığaru kün batsıkınga yırığaru tün ortusıngaru anda içreki budun [kop] m[ang]a k[örür]. [Bunç]a budun
[2] Dokuz Oğuz beyleri, milleti! Bu sözümü iyice işit, adamakıllı dinle: Doğuda gün doğusuna, güneyde gün ortasına, batıda gün batısına, kuzeyde gece ortasına kadar, onun içindeki millet hep bana tâbidir. Bunca milleti

[3] kop itdim. Ol amtı ariyıg yok. Türk kağan Ötüken yış olursar ilte bung yok. İlgerü Şantung yazıka tegi süledim, taluyka kiçig tegmedim. Birigerü Tokuz Ersinke tegi süledim, Tüpütke kiçig [teg]medim. Kurığaru Yinçü ög[üz]
[3] hep düzene soktum. O şimdi kötü değildir. Türk kağanı Ötüken ormanında otursa ilde sıkıntı yoktur. Doğuda Şantung ovasına kadar ordu sevk ettim, denize ulaşmama az kaldı. Güneyde Dokuz Ersine kadar ordu sevk ettim, Tibete ulaşmama az kaldı. Batıda İnci nehrini geçerek

[4] keçe Temir Kapığka tegi süledim. Yırığaru Yir Bayırku yiririge tegi süledim. Bunca yirke tegi yorıtdım. Ötüken yışda yig idi yok ermiş. İl tutsık yir Ötüken yış ermiş. Bu yirde olurup Tabğaç budun birle
[4] Demir Kapıya kadar ordu sevk ettim. Kuzeyde Yir Bayırku yerine kadar ordu sevk ettim. Bunca yere kadar yürüttüm. Ötüken ormanından daha iyisi hiç yokmuş. İl tutacak yer Ötüken ormanı imiş. Bu yerde oturup Çin milleti ile

[5] tüzültüm. Altun kümüş işgiti kutay burigsuz anca birür. Tabğaç budun sabi süçig ağısı yımşak ermiş. Süçig sabin yımşak ağın arıp ırak budunuğ anca yağutır ermiş. Yağuru kondukda kisre ariyığ bilig anda öyür ermiş.
[5] anlaştım. Altını, gümüşü, ipeği ipekliyi sıkıntısız öylece veriyor. Çin milletinin sözü tatlı, ipek kumaşı yumuşak imiş. Tatlı sözle, yumuşak ipek kumaşla aldatıp uzak milleti öylece yaklaştırır-mış. Yaklaştırıp, konduktan sonra, kötü şeyleri o zaman düşünürmüş.

[6] Edgü bilge kişig edgü alp kişig yontmaz ermiş. Bir kişi yarigılsar oğuşı budunı bişükinge tegi kıdmaz ermiş. Süçig sabıriga yımşak ağısıriga arturup öküş Türk budun öltüg. Türk budun ölsikirig. Biriye Çoğay yış Tögültün
[6] İyi bilgili insanı, iyi cesur insanı yürütmezmiş. Bir insan yanılsa, kabilesi, milleti, akrabasına kadar barındırmazmış. Tatlı sözüne, yumuşak ipek kumaşına aldanıp çok çok, Türk milleti, öldün; Türk milleti, öleceksin! Güneyde Çogay ormanına, Tögültün

[7] yazı konayın tiser Türk budun ölsikig. Anda ariyığ kişi anca boşğurur ermiş. Irak erser yablak ağı birür, yağuk erser edgü ağı birür tip anca boşğurur ermiş. Bilig bilmez kişi ol sabığ alıp yağuru barıp öküş kişi öltüg.
[7] ovasına konayım dersen, Türk milleti, öleceksin! Orda kötü kişi şöyle öğretiyormuş: Uzak ise kötü mal verir, yakın ise iyi mal verir diyip öyle öğretiyormuş. Bilgi bilmez kişi o sözü alıp, yakına gidip, çok insan, öldün!

[8] Ol yirgerü barsar Türk budun ölteçi sen. Ötüken yir olurup arkış tirkiş ısar nerig buriguğ yok. Ötüken yış olursar beriggü il tuta olurtaçı sen. Türk budun tokurkak sen. Açsık tosık ömez sen. Bir todsar açsık ömez sen. Antağırigın
[8] O yere doğru gidersen, Türk milleti öleceksin! Ötüken yerinde oturup kervan, kafile gönderirsen hiç bir sıkıntın yoktur. Ötüken ormanında oturursan ebediyen il tutarak oturacaksın. Türk milleti, tokluğun kıymetini bilmezsin. Açlık, tokluk düşünmezsin. Bir doysan açlığı düşünmezsin. Öyle olduğun

[9] üçün igidmiş kağanıngın sabin almatın yir sayu bardığ. Kop anda alkıntığ, arıltığ. anda kalmışı yir sayu kop toru ölü yonyur ertig. Tengri yarlıkadukın üçün [ö]züm kutum bar üçün kağan olurtum. Kağan olurup
[9] için, beslemiş olan kağanının sözünü almadan her yere gittin. Hep orda

mahvoldun, yok edildin. Orda, geri kalanınla her yere hep zayıflayarak, ölerek yürüyordun. Tanrı buyurduğu için, kendim devletli olduğum üçün, kağan oturdum. Kağan oturup

[10] yok çığarfy budunuğ kop kubratdım. Çığariy budunuğ bay kıldım. Az budunuğ öküş kıldım. Azu bu sabımda igid bar ğu? Türk begler budun bum eşidirîg. Türk [budun ti]rip il tutsıkırigın bunda urtum. Yarigılıp ölsikirfgin yime
[10] aç, fakir milleti hep toplattım. Fakir milleti zengin kıldım. Az milleti çok kıldım. Yoksa, bu sözümde yalan var mı? Türk beyleri, milleti, bunu işitin! Türk milletini toplayıp il tutacağını burda vurdum. Yanılıp öleceğini yine

[11] bunda urtum. Neng nerig sabim erser berîggü taşka urtum. Arigar körü bilirig. Türk amtı budun begler bödke körügme begler gü yarigıltaçı siz? Men b[eriggü taş tokıtdım … Tabğ]aç kağanda bedizçi kelürtüm, bedizet[t]im. Menirîg sabimin sımadı.
[11] burda vurdum. Her ne sözüm varsa ebedî taşa vurdum. Ona bakarak bilin. Şimdiki Türk milleti, beyleri, bu zamanda itaat eden beyler olarak mı yanılacaksınız? Ben ebedî taş yontturdum …. Çin kağanından resimci getirdim, resimlettim. Benim sözümü kırmadı.

[12] Tabğaç kağanıng içreki bedizçig ıtı. Arigar adınçığ bark yaraturtum. İçin taşın adınçığ bediz urturtum. Taş tokıtdım. Körfgülteki sabimin u[rturtum … On Orig oğlırig]a tatıriga tegi bum körü bilirig. Benggü taş
[12] Çin kağanının maiyetindeki resimciyi gönderdi. Ona bambaşka türbe yaptırdım. İçine dışına bambaşka resim vurdurdum. Taş yontturdum. Gönüldeki sözümü vurdurdum … On Ok oğluna, yabancına kadar bunu görüp bilin. Ebedî taş

[13] tokıtdım. b[u … il] erser, anca takı erig yirte irser, anca erig yirte berfggü taş tokıtdım, bitid[d]im. Anı körüp anca bilirig. Ol taş […]dım. Bu bitig bitigme atisi Yol[l]uğ T[igin].
[13] yontturdum … İl ise, şöyle daha erişilir yerde ise, işte öyle erişilir yerde ebedî taş yontturdum, yazdırdım. Onu görüp öyle bilin. Şu taş …. dım. Bu yazıyı yazan yeğeni Yollug Tigin.

Doğu yüzü

[1] Üze kök tengri asra yağız yir kılındukda ikin ara kişi oğlı kılınmış. Kişi oğlında üze eçüm apam Bumın Kağan İstemi Kağan olurmış. Olurupan Türk budunurig ilin törüsin tuta birmiş, iti birmiş.
[1] Üstte mavi gök, altta yağız yer kılındıkta, ikisi arasında insan oğlu kılınmış. İnsan oğlunun üzerine ecdadım Bumın Kağan, İstemi Kağan oturmuş. Oturarak Türk milletinin ilini töresini tutu vermiş, düzenleyi vermiş.

[2] Tört bulurig kop yağı ermiş. Sü sülepen tört bulurigdakı budunuğ kop almış, kop baz kılmış. Başlığığ yüklindürmiş, tizligig sökürmiş. İlgerü Kadırkan yışka tegi kirü Temir Kapığka tegi kondurmuş. İkin ara
[2] Dört taraf hep düşman imiş. Ordu sevk ederek dört taraftaki milleti hep almış, hep tâbi kılmış. Başlıya baş eğdirmiş, dizliye diz çöktürmüş. Doğuda Kadırkan ormanına kadar, batıda Demir Kapıya kadar kondurmuş. İkisi arasında

[3] pek teşkilâtsız Gök Türk öylece oturuyormuş. Bilgili kağan imiş, cesur kağan imiş. Buyruku yine bügili imiş tabiî, cesur imiş tabiî. Beyleri de milleti de doğru imiş. Onun için ili öylece tutmuş tabiî. İli tutup töreyi düzenlemiş. Kendisi öylece
[3] idi oksuz Kök Türk anca olurur ermiş. Bilge kağan ermiş, alp kağan ermiş. Buyrukı yime bilge ermiş erinç, alp ermiş erinç. Begleri yime budunı yime tüz ermiş. Anı üçün ilig anca tutmış erinç. İlig tutup törüg itmiş. Özi anca

[4] kergek bolmış. Yoğçı sığıtçı örfgre kün toğsıkda Bökli çöl[l]üg il Tabğaç Tüpüt Apar Purum Kırkız Üç Kurıkan Otuz Tatar Kıtariy Tatabı bunca budun kelipen sığtamış yoğlamış. Antağ külüg kağan ermiş. Anda kisre inişi kağan
[4] vefat etmiş. Yasçı, ağlayıcı, doğuda gün doğusundan Bökli Çöllü halk, Çin, Tibet, Avar, Bizans, Kırgız, Üç Kurıkan, Otuz Tatar, Kıtay, Tatabı, bunca millet gelip ağlamış, yas tutmuş. Öyle ünlü kağan imiş. Ondan sonra küçük kardeşi kağan

[5] bolmış erinç, oğlıtı kağan bolmış erinç. Anda kisre inişi eçisin teg kılınmaduk erinç, oğlı karigın teg kılınmaduk erinç. Biligsiz kağan olurmış erinç, yablak kağan olurmış erinç. Buyrukı yime biligsiz erinç, yablak ermiş

erinç.
[5] olmuş tabiî, oğulları kağan olmuş tabiî. Ondan sonra küçük kardeşi büyük kardeşi gibi kılınmamış olacak, şğlu babası gibi kılınmamış olacak. Bilgisiz kağan oturmuştur, kötü kağan oturmuştur. Buyruku da bilgisizmiş tabiî, kötü imiş tabiî.

[6] Begleri budunı tüzsüz üçün Tabğaç budun tebliğin kürlüg üçün armakçısın üçün inili eçili kirigşürtükin üçün begli budunlığ yorigşurtukın üçün Türk budun illedük ilin ıçğınu ıdmış,
[6] Beyleri, milleti ahenksiz olduğu için, Çin milleti hilekâr ve sahtekâr olduğu için, aldatıcı olduğu için, küçük kardeş ve büyük kardeşi birbirine düşürdüğü için, bey ve milleti karşılıklı çekiştirdiği için, Türk milleti il yaptığı ilini elden çıkarmış,

[7] kağanladuk kağanın yitürü ıdmış. Tabğaç budunka beglik un oğlın kul boldı, isilik kız oğlın kürig boldı. Türk begler Türk atın ıtı. Tabğaçgı begler Tabğaç atın tutupan Tabğaç kağanka
[7] kağan yaptığı kağanını kaybedi vermiş. Çin milletine beylik erkek evladı kul oldu, hanımlık kız evlâdı cariye oldu. Türk beyler Türk adını bıraktı. Çinli beyler Çin adını tutup, Çin kağanına

[8] körmiş. Elig yıl işig küçüg birmiş. İlgerü kün toğsıkda Bökli kağanka tegi süleyü birmiş. Kurığaru Temir Kapığka tegi süleyü birmiş. Tabğaç kağanka ilin törüsin alı birmiş. Türk kara kamağ
[8] itaat etmiş. Elli yıl işi gücü vermiş. Doğuda gün doğusunda Bökli kağana kadar ordu sevk edi vermiş. Batıda Demir Kapıya kadar ordu sevk edi vermiş. Çin kağanına ilini, töresini alı vermiş.Türk halk

[9] budun anca timiş: İllig budun ertim, ilim amtı kanı, kimke ilig kazğanur men tir ermiş. Kağanlığ budun ertim, kağanım kanı, ne kağanka işig küçüg birür men tir ermiş. Anca tip Tabğaç kağanka yağı bolmış.
[9] kitlesi şöyle demiş: İlli millet idim, ilim şimdi hani, kime ili kazanıyorum der imiş. Kağanlı millet idim, kağanım hani, ne kağana işi gücü veriyorum der imiş. Öyle diyip Çin kağanına düşman olmuş.

[10] Yağı bolup itinü yaratunu umaduk yana içikmiş. Bunca işig küçüg

birtükgerü sakınman Türk budun ölüreyin uruğsıratayın tir ermiş. Yokadu barır ermiş. Üze Türk Tengrisi Türk ıduk yiri
[10] Düşman olup, kendisini tanzim ve tertip edemediğinden yine teslim olmuş. Bunca işi gücü verdiğini düşünmeden, Türk milletini öldüreyim, kökünü kurutayım der imiş. Yok olmaya gidiyormuş.

[11] subı anca itmiş. Türk budun yok bolmazun tiyin budun bolçun tiyin karigım İltiriş Kağanığ ögüm İlbilge Katunuğ tengri töpüsinde tutup yügerii kötürmiş erinç. Karigım kağan yiti yigirmi erin taşıkmış. Taşra
[11] Yukarıda Türk tanrısı, Tük mukaddes yeri, suyu öyle tanzim etmiş. Türk milleti yok olmasın diye, millet olsun diye babam İltiriş Kağanı, annem İlbilge Hatunu göğün tepesinde tutup yukarı kaldırmış olacak. Babam kağan on yedi erle dışarı çıkmış. Dışarı

[12] yorıyur tiyin kü eşidip balıkdakı tağıkmış, tağdakı inmiş, tirilip yitmiş er bolmış. Tengri küç birtük üçün karigım kağan süsi böri teg ermiş, yağısı koriy teg ermiş. İlgerü kurıgaru sülep ti[r]m[iş] kubrat[mış]. [K]amağı
[12] yürüyor diye ses işitip şehirdeki dağa çıkmış, dağdaki inmiş, toplanıp yetmiş er olmuş. Tanrı kuvvet verdiği için babam kağanın askeri kurt gibi imiş, düşmanı koyun gibi imiş. Doğuya, batıya asker sevk edip toplamış, yığmış. Hepsi

[13] yiti yüz er bolmış. Yiti yüz er bolup ilsiremiş kağansıramış budunuğ, kürigedmiş kuladmış budunuğ Türk törüsin ıçğınmış budunuğ eçüm apam törüsinçe yaratmış, boşğurmış. Tölis Tarduş [budunuğ anda itmiş.]
[13] yedi yüz er olmuş. Yedi yüz er olup ilsizleşmiş, kağansızlaşmış milleti, cariye olmuş, kul olmuş milleti, Türk töresini bırakmış milleti, ecdadımın töresince yaratmış, yetiştirmiş. Tölis, Tarduş milletini orda tanzim etmiş.

[14] Yabğuğ şadığ anda birmiş. Biriye Tabğaç budun yağı ermiş. Yırıya Baz kağan Tokuz Oğuz budun yağı ermiş. Kırkız Kunkan Otuz Tatar Kıtariy Tatabı kop yağı ermiş. Karigım kağan bunca …
[14] Yabguyu, şadı orda vermiş. Güneyde Çin milleti düşman imiş. Kuzeyde Baz Kağan, Dokuz Oğuz kavmi düşman imiş. Kırgız, Kunkan, Otuz Tatar, Kıtay, Tatabı hep düşman imiş. Babam kağan bunca …

[15] Kırk artukı yiti yolı sülemiş, yigirmi sürigüş süriğüşmiş. Tengri yarlıkaduk üçün illigig ilsiretmiş, kağanlığığ kağansıratmış, yağığ baz kılmış, tizligig sökürmiş, başlığığ yüköndü[rmiş. Karigım kağan anca ilig]
[15] Kırk yedi defa ordu sevk etmiş, yirmi savaş yapmış. Tanrı lütfettiği için illiyi ilsizletmiş, kağanlıyı kağansızlatmış, düşmanı tâbi kılmış, dizliye diz çöktürmüş, başlıya baş eğdirmiş. Babam kağan öylece ili,

[16] törüg kazğanıp uça barmış. Karigım kağanka Baz kağanığ balbal tikmiş. Ol törüde üze eçim kağan olurtı. Eçim kağan olurupan Türk budunuğ yiçe itdi, igit[t]i. Çığariyığ [bay kıldı, azığ ökiiş kıldı].
[16] töreyi kazanıp, uçup gitmiş. Babam kağan için ilkin Baz Kağanı balbal olarak dikmiş. O töre üzerine kağan oturdu. Amcam kağan oturarak Türk milletini tekrar tanzim etti, besledi. Fakiri zengin kıldı, azı çok kıldı.

[17] Eçim kağan olurtukda özüm Tarduş budun üze şad ertim. Eçim kağan birle ilgerü Yaşıl Ögüz Şantung yazıka tegi süledimiz. Kurığaru Temir Kapığka tegi süledimiz. Kögmen aşa Kı[rkız yiririgc tegi süledimiz]
[17] Amcam kağan oturduğunda kendim Tarduş milleti üzerinde şad idim. Amcam kağan ile doğuda Yeşil Nehir, Şantung ovasına kadar ordu sevk ettik. Batıda Demir Kapıya kadar ordu sevk ettik. Kögmeni aşarak Kırgız ülkesine kadar ordu sevk ettik.

[18] Kamağı biş otuz süledimiz, üç yigirmi süriğüş-dümüz. İUigig ilsiretdimiz, kağanlığığ kağansırat-dımız. Tizligig sökürtümüz, başlığığ yükündürtü-müz. Türgiş kağan Türkümüz [budunumuz erti. Bilmedükin]
[18] Yekûn olarak yirmi beş defa ordu sevk ettik, on üç defa savaştık. İlliyi ilsizleştirdik, kağanlıyı kağansızlaştırdık. Dizliye diz çöktürdük, başlıya baş eğdirdik. Türgiş Kağanı Türkümüz, milletimiz idi. Bilmediği

[19] üçün bizirige yarigıl[d]ukın üçün kağanı ölti. Buyrukı begleri yime ölti. On Ok budun emgek körti. Eçümüz apamız tutmış yir sub idisiz bolmazun tiyin Az budunuğ itip yar[atıp …]
[19] için, bize karşı yanlış hareket ettiği için kağanı öldü. Buy rüku, beyleri de öldü. On Ok kavmi eziyet gördü. Ecdadımızın tutmuş olduğu yer, su sahipsiz olmasın diye Az milletini tanzim ve tertip edip …

[20] Bars beg erti. Kağan atı bunda biz birtimiz. Sirigilim kunçuyug birtimiz. Özi yarîgıldı, kağanı ölti, budunı kürig kul boldı. Kögmen yir sub idisiz kalmazun tiyin Az Kırkız Budunuğ yarat[ıp keltimiz. sürigüşdümüz … ilin]
[20] Bars bey idi. Kağan adını burda biz verdik. Küçük kız kardeşim prensesi verdik. Kendisi yanıldı, kağanı öldü, milleti cariye, kul oldu. Kögmenin yeri, suyu sahipsiz kalmasın diye Az, Kırgız kavmini düzene sokup geldik. Savaştık … ilini

[21] yana birtimiz. İlgerü Kadırkan yışığ aşa budunuğ anca kondurtumuz, anca itdimiz. Kurığaru Keriğü Tarmanka tegi Türk budunuğ anca kondurtumuz, anca itdimiz. Ol ödke kul kulluğ bolmış erti, [kürig küriglüg bolmış erti. İnişi eçisin bilmez erti. Oğlı karigın bilmez erti.]
[21] geri verdik. Doğuda Kadırkan ormanını aşarak milleti öyle kondurduk, öyle düzene soktuk. Batıda Kengü Tarmana kadar Türk milletini öyle kondurduk, öyle düzene soktuk. O zamanda kul kullu olmuştu. Cariye cariyeli olmuştu. Küçük kardeş büyük kardeşini bilmezdi, oğlu babasını bilmezdi.

[22] Anca kazğanmış itmiş ilimiz törümüz erti. Türk Oğuz begleri budun eşiding. Üze tengri basmasar, asra yir telinmeser, Türk budun, ilirigin törürfgin kim artatı [udaçı erti]? Türk budun ertin,
[22] Öyle kazanılmış, düzene sokulmuş ilimiz, töremiz vardı. Türk, Oğuz beyleri, milleti, işitin: Üstte gök basmasa, altta yer delinmese, Türk milleti, ilini töreni kim boza bilecekti? Türk milleti, vaz geç,

[23] Ökün! Küregürig ün üçün igidmiş bilge kağanırigın ertmiş barmış edgü ilirîge kentü yarigıldığ, yablak kigürtüg. Yaraklığ kandın kelip yariya iltdi. Süriğüglüg kandın kelipen süre iltdi? Iduk Ötüken y[ış budun bardığ. İlgerü barığma]
[23] pişman ol! Disiplinsizliğinden dolayı, beslemiş olan bilgili kağanınla, hür ve müstakil iyi iline karşı kendin hata ettin, kötü hâle soktun. Silâhlı nereden gelip dağıtarak gönderdi? Mızraklı nereden gelerek sürüp gönderdi. Mukaddes Ötüken ormanının milleti, gittin. Doğuya giden,

[24] bardığ, kurığaru barığma bardığ. Barduk yirde edgüg ol erinç: Kanırig subça yügürti, sürigükürig tağça yatdı. Beglik un oğlurig kul boldı, isilik kız oğlurig kürig boldı. Bilmedük üçün [yablakırigın üçün eçim kağan uça bardı.]

[24] gittin. Batıya giden, gittin. Gittiğin yerde hayrın şu olmalı: Kanın su gibi koştu, kemiğin dağ gibi yattı. Beylik erkek evlâdın kul oldu, hanımlık kız evlâdın cariye oldu. Bilmediğin için, kötülüğün yüzünden amcam, kağan uçup gitti.

[25] Başlayu Kırkız kağanığ balbal tikdim. Türk budunuğ atı küsi yok bolmazun tiyin karigım kağanığ ögüm katunuğ kötürmiş teriğri il birigme tengri Türk budun atı küsi yok bolmazun [tiyin Özümin ol tengri]
[25] Önce Kırgız kağanını balbal olarak diktim. Türk milletinin adı sanı yok olmasın diye, babam kağanı, annem hatunu yükseltmiş olan Tanrı, il veren Tanrı, Türk milletinin adı sanı yok olmasın diye,

Kuzey Yüzü

[1] (…) birle Koşu tutuk birle süriğüşmiş. Erin kop ölürmiş. Ebin barımın [kalı]sız kop kelürti. Kül Tigin yiti otuz yaşıriga Karluk budun erür barur erkli yağı boldı. Tamağ Iduk Başda sürigüşdümüz.
[1] (…) ile, Koşu vali ile savaşmış. Askerini hep öldürmüş. Evini, malını eksiksiz hep getirdi. Kül Tigin yirmi yedi yaşına gelince Karluk kavmi hür ve müstakil iken düşman oldu. Tamag Iduk Başta savaştık.

[2] [Kül] Tigin ol süriğüşde otuz yaşayur erti. Alp Şalçı [ak]ın binip oplayu tegdi. İki erig udu aşuru sançdı. Karlukuğ ölürtümüz, altımız. Az budun yağı boldı. Kara Költe sürigüşdümüz. Kül Tigin bir kırk yaşayur erti. Alp Şalçı akın
[2] Kül Tigin o savaşta otuz yaşında idi. Alp Şalçı ata binip atılarak hücum etti. İki eri takip edip kovalayarak mızrakladı. Karluku öldürdük, yendik. Az milleti düşman oldu. Kara Gölde savaştık. Kül Tigin otuz bir yaşında idi. Alp Şalçı akına

[3] binip oplayu tegdi. Az ilteberig tutdı. Az budun anda yok boldı. Eçim kağan ili kamşağ boltukında budun ilig ikegü boltukında İzgil budun birle sürigüşdümüz. Kül Tigin Alp Şalçı akın binip
[3] binip atılarak hücum etti. Az ilteberini tuttu. Az milleti orda yok oldu. Amcam kağanın ili sarsdığında; millet, hükümdar ikiye ayrıldığında; İzgil milleti ile savaştık. Kül Tigin Alp Şalçı akına binip

[4] o[playu tegd]i. Ol at anda tüş[di]. İzgil [budun] ölti. Tokuz Oğuz budun kentü budunum erti. Tengri yir bulğakın üçün yağı boldı. Bir yılka biş yoh sürigüşdümüz.Arig ilk Toğu Balıkda sürigüşdümüz.
[4] atılarak hücum etti. O at orda düştü. İzgil milleti öldü. Dokuz Oğuz milleti kendi milletim idi. Gök, yer bulandığı için düşman oldu. Bir yılda beş defa savaştık. En önce Togu Balıkta savaştık.

[5] Kül Tigin Azman akığ binip oplayu tegdi. Altı erig sançdı. Sü [t]egişinde yitinç erig kılıçladı. İkinti Kuşalğukda Ediz birle sürigüşdümüz. Kül Tigin Az yağızın binip oplayu tegip bir erig sançdı.
[5] Kül Tigin Azman akına binip atılarak hücum etti. Altı eri mızrakladı. Askerin hücumunda yedinci eı"i kılıçladı. İkinci olarak Kuşalgukta Ediz ile savaştık. Kül Tigin Az yağızına binip, atılarak hücum edip bir eri mızrakladı.

[6] Tokuz erig eğire tokıdı. Ediz budun anda ölti. Üçünç Bo[lçu]da Oğuz birle süngüşdümüz. Kül Tigin Azman akığ binip tegdi, sançdı. Siisin sançdımız, ilin altımız. Törtiinç Çuş başında süngüşdümüz. Türk
[6] Dokuz eri çevirerek vurdu. Ediz kavmi orda öldü. Üçüncü olarak Bolçuda Oğuz ile savaştık. Kül Tigin Azman akına binip hücum etti, mızrakladı. Askerini mızrakladık, ilini aldık. Dördüncü olarak Çuş başında savaştık. Türk

[7] budun adak kamşatdı. Yablak bo[ldaç]ı erti. Oza [k]elmiş süsin Kül Tigin ağıtıp Torigra bir oğuş alpağu on erig Torîg a Tigin yoğında egirip ölürtümüz. Bişinç Ezginti Kadızda Oğuz birle süngüşdümüz. Kül Tigin
[7] milleti ayak titretti. Perişan olacaktı. İlerleyip gelmiş ordusunu Kül Tigin püskürtüp, Tongradan bir boyu, yiğit on eri Tonga Tigin mateminde çevirip öldürdük. Beşinci olarak Ezginti Kadızda Oğuz ile savaştık. Kül Tigin

[8] Az yağızın binip tegdi. İki erig sançdı. b[alıkkla b[as]ıkdı. Ol sü anda ö[lti]. Amğa korğan kışlap yazıriga Oğuzğaru sü taşıkdımız. Kül Tigin ebig başlayu kıt[t]ımız. Oğuz yağı orduğ basdı. Kül Tigin
[8] Az yağızına binip hücum etti. İki eri mızrakladı, çamura soktu. O ordu orda öldü. Amga kalesinde kışlayıp ilk baharında Oğuza doğru ordu çıkardık. Kül Tigini evin başında bırakarak, müdafaa tedbiri aldık. Oğuz düşman, merkezi bastı. Kül Tigin

[9] ögsüz akın binip tokuz eren sançdı, orduğ birmedi. Ögüm katun' ulayu öglerim ekelerim keliriğünüm kunçuylarım bunca yime tirigi kürig boldaçı erti, ölügi yurtda yolta yatu kaldaçı ertigiz.
[9] öksüz akına binip dokuz eri mızrakladı, merkezi vermedi. Annem hatun ve analarım, ablalarım, gelinlerim, prenseslerim, bunca yaşayanlar cariye olacaktı, ölenler yurtta yolda yatıp kalacaktınız.

[10] Kül Tigin yok erser, kop ölteçi ertigiz. İnim Kül Tigin kergek boldı. Özüm sakındım. Körür közüm körmez teg, bilir biligim bilmez teg boldı. Özüm sakındım.1 Öd tengri yaşar. Kişi oğlı kopölgeli törümiş.
[10] Kül Tigin olmasa hep ölecektiniz. Küçük kardeşim Kül Tigin vefat etti. Kendim düşünceye daldım.1 Görür gözüm görmez gibi, bilir aklım bilmez gibi oldu. Kendim düşünceye daldım. Zamanı Tanrı yaşar. İnsan oğlu hep ölmek için türemiş.

[11] Anca sakındım. Közde yaş kelser tıda körigülte sığıt kelser yanduru sakındım. Katığdı sakındım. İki şad ulayu ini yigünüm oğlanım beglerim budunum közi kaşı yablak boldaçı tip sakındım. Yoğçı sığıtçı Kıtariy Tatabı budun başlayu
[11] Öyle düşünceye daldım. Gözden yaş gelse mani olarak, gönülden ağlamak gelse geri çevirerek düşünceye daldım. Müthiş düşünceye daldım. İki şadın ve küçük kardeş yeğenimin, oğlumun, beylerimin, milletimin gözü kaşı kötü olacak diyip düşünceye daldım. Yasçı, ağlayıcı olarak Kıtay, Tatabı milletinden başta

[12] Udar serigün kelti. Tabğaç kağanda İsiyi Likerig kelti. Bir tümen ağı altun kümüş kergeksiz kelürti. Tüpüt kağanda bölün kelti. Kurıya kün batsıkdakı Soğd Berçik er Bukarak ulus budunda Enik serigün Oğul Tarkan kelti.
[12] Udar general geldi. Çin kağanından İsiyi Likeng geldi. On binlik hazine, altın, gümüş fazla fazla getirdi. Tibet kağanından vezir geldi. Batıda gün batısındaki Soğd, İranlı, Buhara ülkesi halkından Enik general, Oğul Tarkan geldi.

[13] On ok oğlum Türgiş kağanda Makaraç tamğaçı Oğuz Bilge Tamğaçı kelti. Kırkız kağanda Tarduş İnançu Çor kelti. Bark itgüçi bediz yaratığına bitig taş itgüçi Tabğaç kağan çıkanı Çanğ serigün kelti.

[13] On Ok oğlum Türgiş kağanından Makaraç mühürdar, Oğuz Bilge mühürdar geldi. Kırgız kağanından Tarduş İnançu Çor geldi. Türbe yapıcı, resim yapan, kitabe taşı yapıcısı olarak Çin kağanının yeğeni Çang general geldi.

Kuzey-doğu Yüzü

[1] Kül Tigin koriy yılka yiti yigirmike uçdı. Tokuzunç ay yiti otuzka yoğ ertürtümüz. Barkın bedizin bitig taş[ın] biçin yılka yitinç ay yiti otuzka kop alkd[ımı]z. Kül Tigin ö[zi?] kırk artuk[ı y]iti yaşırig[a] bulıt bust[adı] … bunca bedizçig Tuygut ilteber kelü[r]ti.
[1] Kül Tigin koyun yılında on yedinci günde uçtu. Dokuzuncu ay, yirmi yedinci günde yas töreni tertip ettik. Türbesini, resimini,1 kitabe taşını maymun yılında yedinci ay, yirmi yedinci günde hep bitirdik. Kül Tigin kendisi kırk yedi yaşında bulut çöktürdü … Bunca resimciyi Tuygut vali getirdi.

Güney-doğu Yüzü

[1] Bunca bitig bitigme Kül Tigin atisi Yol[l]uğ Tigin bitidim. Yigirmi kün olurup bu taşka bu tamka kop Yol[l]uğ Tigin bitidim. Iğar oğlanırigızda tayğunuriguzda yigdi igidür ertigiz. Uça bardığız. Terigr[ide] tirigdekiçe …
[1] Bunca yazıyı yazan Kül Tiginin yeğeni Yollug Tigin, yazdım. Yirmi gün oturup bu taşa, bu duvara hep Yollug Tigin, yazdım. Değerli oğlunuzdan, evlâdınızdan çok daha iyi beslerdiniz. Uçup gittiniz. Gökte hayattaki gibi…

Güney-batı Yüzü

[1] Kül Tiginirig altunın kümüşin ağışın barımın tör[t birig?] yılk[ıs]ın ayığma Tuyğut bu … begim tigin yügerü terig[ri…] taş bitidim. Yol[l]uğ Tigin.
[1] Kül Tiginin altınını, gümüşünü, hazinesini, servetini, dört binlik at sürüsünü idare eden Tuygut bu … Beyim prens yukarı gök … taş yazdım. Yollug Tigin.

Batı Yüzü

[1] Kurıdın [S]oğud örti. İnim Kül Tigin … üçün öl[ü yitü] işig küçüg birtük

üçün Türk Bilge Kağan ayukıka inim Kül Tiginig küzedü olurtum. Inançu Apa Yarğan Tarkan atığ [b]irtim. [An]ı ögtürt[üm].
[1] Batıdan Soğd baş kaldırdı. Küçük kardeşim Kül Tigin … için, öle yite işi gücü verdiği için, Türk Bilge Kağanı, nezaret etmek üzere, küçük kardeşim Kül Tigini gözeterek oturdum. İnançu Apa Yargan Tarkan adını verdim. Onu övdürdüm.